

ОН**ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ
ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ****TRADE UNION OF EDUCATION AND
SCIENCE WORKER OF UKRAINE**Юридична адреса: 01012, м. Київ, Майдан Незалежності, 2
Адреса для листування: 04071, м. Київ, вул. Ярославська, 6
Тел.: (044) 462-51-902, Maidan Nezalezhnosti, Kyiv, Ukraine, 01012
Tel. +380 (44) 205-74-51E-mail: sekr.osvita@gmail.com Website: www.pon.org.ua

Розрахунковий рахунок: UA263223130000026002010078760 в АТ «Укресімбанк» (м. Київ), КОД ЄДРПОУ: 02605316

11.11.2021 № 02-5/747

Голові Верховної Ради України
Р.О. Стефанчуку
Народним депутатам України**Шановний Руслане Олексійовичу!
Шановні народні депутати України !**

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України звертається до Вас з приводу необхідності законодавчого врегулювання проблеми, пов'язаної з відстороненням від роботи працівників закладів та установ освіти і науки у зв'язку з їх відмовою від вакцинації від гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, про що зазначається у листах та зверненнях на нашу адресу з вимогою захисту їхніх трудових прав.

Наказом МОЗ України від 04.10.2021 № 2153, зареєстрованим 07.10.2021 року в Мінюсті України, затверджено Перелік професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов'язковим профілактичним щепленням, з включенням до нього працівників закладів вищої, післядипломної, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної), загальної середньої освіти та наукових установ незалежно від типу та форми власності. Згідно з пунктом 4 наказу він набуває чинності через один місяць з дня його офіційного опублікування.

Профспілками його проект не погоджено. Одним з аргументів є норми статті 284 Цивільного кодексу України, відповідно до якої надання медичної допомоги фізичній особі, яка досягла чотирнадцяти років, проводиться за її згодою та статті 43 Основ законодавства про охорону здоров'я України, що для застосування методів профілактики необхідна згода пацієнта.

Крім того, згідно з частиною першою статті 12 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» обов'язковими є профілактичні щеплення проти дифтерії, кашлюка, кору, поліомієліту, правця, туберкульозу, які включаються до календаря щеплень. Частиною другою статті 12 передбачено, що працівники окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких може призвести до зараження цих працівників та поширення ними інфекційних хвороб, підлягають обов'язковим профілактичним щепленням проти інших відповідних інфекційних хвороб. У разі відмови або ухилення від обов'язкових профілактичних щеплень у порядку, встановленому законом, ці працівники відсторонюються від виконання зазначених видів робіт. Цією статтею також передбачено, що профілактичні щеплення проводяться після медичного огляду особи в разі відсутності у неї відповідних медичних протипоказань. Повнолітнім дієздатним громадянам профілактичні щеплення проводяться за їх згодою. Якщо особа відмовляється від обов'язкових профілактичних щеплень, лікар має право взяти у них відповідне письмове підтвердження, а в разі відмови дати таке підтвердження - засвідчити це актом у присутності свідків.

Статтею 27 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» також встановлено, які профілактичні щеплення є обов'язковими. Вони збігаються з зазначеними у статті 12 згаданого вище закону. Також передбачено, що обов'язковим профілактичним щепленням для запобігання поширенню інших інфекційних захворювань підлягають окремі категорії працівників у зв'язку з особливостями виробництва або виконуваної ними роботи. У разі необгрунтованої відмови від щеплення за поданням відповідних посадових осіб державної санітарно-епідеміологічної служби вони до роботи не допускаються.

Але наказом МОЗ України № 2153 до Переліку включено всіх працівників усіх типів закладів освіти, без виокремлення в ньому певних професій, окремих виробництв, окремих організацій, як того вимагає стаття 12 закону. До календаря щеплень, затвердженого наказом МОЗ України від 16.09.2011 № 595, з урахуванням останніх змін від 03.07.2020, гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, не віднесено.

Натомість Урядом прийнято постанову від 20.10.2021 № 1096, якою доповнено постанову від 09.12.2020 № 1236 пунктом 41-6 із запровадженням його норм з 8 листопада 2021 року. Пунктом 41-6 зобов'язано керівників установ та організацій забезпечити:

- відсторонення від роботи працівників, обов'язковість профілактичних щеплень проти COVID-19 яких визначена переліком та які відмовляються або ухиляються від проведення таких обов'язкових профілактичних щеплень;

- взяття до відома, що на час такого відсторонення оплата праці працівників здійснюється з урахуванням частини першої статті 94 Кодексу законів про працю України, частини першої статті 1 Закону України «Про оплату праці»; відсторонення працівників здійснюється шляхом видання наказу або розпорядження керівника установи, організації з обов'язковим доведенням його до відома особам, які відсторонюються; строк відсторонення встановлюється до усунення причин, що його зумовили.

Однак зазначаємо, що частиною першою статті 94 КЗпП України та частиною першою статті 1 Закону України «Про оплату праці» питання оплати праці не регулюється. Натомість визначеного, що являє собою заробітна плата.

Але Мінекономіки в листі від 03.11.2021 № 4706-06/52950-03, що спрямований на адресу центральних та місцевих органів виконавчої влади, стосовно заробітної плати відсторонених працівників, зазначає про якість буцім-то «загальні правила» не виплати таким працівникам заробітної плати, а також про відсутність в законодавстві «прямого обов'язку роботодавця зберігати за працівником заробітну плату на період його відсторонення від роботи у зв'язку з відмовою або ухиленням від проведення обов'язкових профілактичних щеплень проти гострої респіраторної хвороби COVID-19».

Тому вважаємо, що пункт 41-6 постанови Уряду № 1236, а також наказ МОЗ України № 2153 суперечать нормам Законів України.

У зв'язку з відстороненням з 8 листопада від роботи усіх невакцинованих працівників, незалежно від професій та видів робіт, у закладах освіти склалися ситуації, які призвели до порушення вимог щодо створення необхідних умов для перебігу освітнього процесу, неможливості обслуговування котелень, харчоблоків, охорони будівель, заміни відсутніх педагогів відповідними

фахівцями тощо. Перелік таких ситуацій передбачити неможливо. Зазначені рішення поставили в дуже складні умови безпосередньо директорів шкіл, садочків, керівників інших закладів освіти, яких змусили одноосібно, без участі та підтримки органів управління освітою та місцевого самоврядування, приймати накази про відсторонення працівників без альтернативи для забезпечення ними організації освітнього процесу та здобуття учнями та студентами якісної освіти відповідно до державних стандартів, дотримання трудових прав працівників.

Наголошуємо, що згідно зі статтею 92 Конституції України виключно законами України визначаються основи соціального захисту, засади регулювання праці, освіти, охорони здоров'я. Згідно зі статтею 43 Конституції кожному гарантується право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Відповідно до статті 21 КЗпП України будь-яка дискримінація у сфері праці, пряме або непряме обмеження прав працівників залежно, зокрема, від стану здоров'я, не допускається. Відповідно до статті 32 КЗпП України про зміну істотних умов праці працівник повинен бути повідомлений не пізніше ніж за два місяці.

Згідно зі статтею 22 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» застрахованій особі надається допомога у формі матеріального забезпечення, яке повністю або частково компенсує втрату заробітної плати, у разі настання такого із страхових випадків, як карантин.

Профспілка поділяє також позицію ПАРЄ, засвідчену в Резолюції 2361 (2021), що в демократичному суспільстві імунізація має бути доступною скрізь і кожному, і що ніхто не зазнає соціального чи іншого тиску на вакцинацію.

В соціальній державі, якою є Україна, не можуть прийматися нормативні акти, які б позбавляли громадян джерел для існування та забезпечення їхнього особистого життя, а також життя членів їхніх сімей, зокрема малолітніх дітей.

Тому враховуючи норми статті 5 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» стосовно обов'язку громадян піклуватися про своє здоров'я, не шкодити здоров'ю інших громадян, брати участь у проведенні протиепідемічних заходів, робити щеплення у передбачених законодавством випадках та з метою дотримання норм статті 32 КЗпП України про повідомлення працівників про зміну істотних умов праці не пізніше ніж за два місяці, Профспілка вважає найбільш доцільним на найближчий час рішення про відтермінування, як мінімум на місяць, відсторонення працівників від роботи.

Розраховуємо на вжиття Вами, шановний Руслане Олексійовичу, особисто, та народними депутатами України заходів для дотримання норм Конституції України, Законів України в цих складних умовах, що пов'язані з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, встановленням Урядом карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання її поширенню.

З повагою
Голова Профспілки

Георгій Труханов